

Oma riskide ja maksevõime hindamise suunised

Oma riskide ja maksevõime hindamise suunised

1. Sissejuhatus

- 1.1. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1094/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (edaspidi „EIOPA määrus”))¹ artikliga 16 väljastab EIOPA järelevalveasutustele suunatud suunised, kuidas kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (edaspidi „Solventsus II direktiiv”)².
- 1.2. Need suunised tuginevad Solventsus II direktiivi artiklitele 41, 44, 45 ja 246 ning komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 2015/35 (millega täiendatakse direktiivi 2009/138/EÜ) (edaspidi „komisjoni delegeeritud määrus nr 2015/35”)³ artiklitele 262 ja 306.
- 1.3. Eeldatakse, et järelevalveasutused tagavad, et ettevõtjad lähtuvad neile avalduvate riskide puhul tulevikukaalutlustest.
- 1.4. Suunistes keskendutakse pigem sellele, mida tuleb oma riskide ja maksevõime hindamisega saavutada, kui sellele, kuidas seda saavutada. Et üldiste maksevõimevajaduste hindamine esindab näiteks ettevõtja enda arvamust oma riskiprofiili ning kapitali ja muude vahendite kohta, millega neid riske käsitleda, peab ettevõtja ise otsustama, kuidas korraldada hindamist, arvestades oma tegevusele omaste riskide laadi, ulatust ja keerukust.
- 1.5. EIOPA tunnustab ning toetab suundumusi ja saavutusi ülemaailmsel ning riiklikul tasandil väljaspool Euroopa Liitu seoses oma riskide ja maksevõime hindamise tulevikku suunatud standardite kehtestamisega. EIOPA ei eelda siiski, et kolmandate riikide järelevalveasutused kohaldaksid neid suuniseid. Sellest hoolimata tehakse suuniste samaväärsuse analüüs. Konsolideerimisgrupi struktuurile või tasandile viitamisel kohaldatakse suuniseid üksnes Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi „EMP”) konsolideerimisgruppidele. Suuniseid kohaldatakse Euroopa Liidus asutatud filiaalidele, mis kuuluvad kindlustusandjatele või edasikindlustusandjatele, mille registrijärgne asukoht asub nende riigis ja mis tegutsevad Solventsus II direktiivi artikli 2 lõike 1 esimeses lõigus osutatud valdkondades.
- 1.6. On äärmiselt tähtis, et ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan oleks teadlik kõikidest ettevõtja olulistest riskidest, olenemata sellest, kas solventsuskapitalinõude arvutamine sisaldab neid riske ja kas need on kvantitatiivsed või mitte. Samuti on ülioluline, et haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan osaleks aktiivselt oma riskide ja maksevõime hindamises, seda protsessi juhtides ning tulemusi kontrollides.
- 1.7. Kui konsolideerimisgrupp soovib läbi viia ettevõtja oma riskide ja maksevõime hindamist kooskõlas Solventsus II direktiivi artikli 245 lõike 4 kolmanda lõiguga, peavad grupi protsessid olema äärmiselt ühtlustatud.

¹ ETL 331, 15.12.2010, lk 48–83.

² ETL 335, 17.12.2009, lk 1–155.

³ ETL 12, 17.1.2015, lk 1.

- 1.8. Suuniseid kohaldatakse nii üksikettevõtjatele kui ka grupi tasandil. Samuti käsitletakse suunistes küsimusi, mis on seotud oma riskide ja maksevõime hindamise eripäraga konsolideerimisgrupis, eelkõige grupi konkreetsete riskidega või riskidega, mis oleksid üksikettevõtja tasandil vähem olulised kui grupi tasandil.
- 1.9. Üksikettevõtjatele kehtivaid suuniseid kohaldatakse vajalike muudatustega konsolideerimisgrupi oma riskide ja maksevõime hindamisele. Lisaks peavad konsolideerimisgrupid arvestama konkreetseid grupisuuniseid.
- 1.10. Suunistes kasutatakse järgmisi mõisteid:
- „konsolideerimisgrupi tasand” – sidus majandusüksus (terviklik lähenemine), mis koosneb kõikidest grupi ettevõtjatest, nagu on määratletud EIOPA suunistes juhtimissüsteemi kohta;
  - „konsolideerimisgrupi oma riskide ja maksevõime hindamine” – konsolideerimisgrupi tasandil tehtud oma riskide ja maksevõime hindamine;
  - „oma riskide ja maksevõime hindamise ühisdokument” – ühisdokument (oma riskide ja maksevõime hindamise järelevalvearuanne), mis käsitleb grupi tasandil ning grupi teatud tütarettevõtjate tasandil tehtud oma riskide ja maksevõime hindamist samal võrdluskuupäeval ja sama ajavahemiku kohta, mille järelevalveasutus peab kinnitama, nagu on osutatud Solventsus II direktiivi artikli 246 lõike 4 kolmandas lõigus.
- 1.11. Suunistes määratlemata terminitel on sissejuhatuses osutatud õigusaktides määratletud tähendused.
- 1.12. Suuniseid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2016.

Suunis 1. Üldine käsitlus

- 1.13. Ettevõtja peab oma riskide ja maksevõime hindamiseks töötama välja oma protsessid asjakohaste ning nõuetele vastavate tehnikatega, mis on kohandatud tema organisatsiooni struktuuri ja riskijuhtimise süsteemiga, ning arvestades tegevusele omaste riskide laadi, ulatust ja keerukust.

Suunis 2. Haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani roll: ülevalt alla käsitlus

- 1.14. Haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan peab aktiivselt osalema oma riskide ja maksevõime hindamises, sealhulgas seires, ja juhtima selle elluviimist ning vaidlustama selle tulemusi.

Suunis 3. Dokumendid

- 1.15. Ettevõtjal peavad olema oma riskide ja maksevõime hindamise kohta vähemalt järgmised dokumendid:
- a) oma riskide ja maksevõime hindamise poliitika;
  - b) oma riskide ja maksevõime iga hindamise aruanne;
  - c) oma riskide ja maksevõime iga hindamise ettevõttesisene aruanne;

d) oma riskide ja maksevõime hindamise järelevalvearuanne.

Suunis 4. Oma riskide ja maksevõime hindamise poliitika

1.16. Ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan peab kinnitama oma riskide ja maksevõime hindamise poliitika. See poliitika peab käsitlema vähemalt järgmise kirjeldust:

- a) oma riskide ja maksevõime hindamise protsessid ja menetlused;
- b) riskiprofiili, heakskiidetud riskitaluvuspiiri ja üldiste maksevõimevajaduste seos;
- c) meetodid ja metoodika, sealhulgas teave järgmise kohta:
  - (i) kuidas ja kui tihti tehakse stressiteste, tundlikkusanalüüse ja vastupidiseid stressiteste või muid olulisi analüüse;
  - (ii) andmete kvaliteedi standardid;
  - (iii) hindamise sagedus ja selle piisavuse põhjendus, võttes eelkõige arvesse ettevõtja riskiprofiili ja tema üldiste maksevõimevajaduste volatiilsust kapitalipositsiooni suhtes;
  - (iv) oma riskide ja maksevõime hindamise aeg ning asjaolud, mis tingiksid oma riskide ja maksevõime hindamise vajaduse väljaspool tavalist ajakava.

Suunis 5. Oma riskide ja maksevõime iga hindamise aruanne

1.17. Ettevõtja peab tõendama ning dokumenteerima oma riskide ja maksevõime iga hindamise ning selle tulemuse.

Suunis 6. Oma riskide ja maksevõime hindamise ettevõttesisene aruandlus

1.18. Ettevõtja peab esitama kõigile asjaomastele töötajatele vähemalt oma riskide ja maksevõime hindamise tulemused ning järeldused, kui haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan on protsessi ja tulemused heaks kiitnud.

Suunis 7. Üldiste maksevõimevajaduste hindamine

1.19. Ettevõtja peab arvuliselt määrama kapitalivajadused ja kirjeldama muid meetmeid, mis on vajalikud kõigi oluliste riskidega tegelemiseks, olenemata sellest, kas riskid on mõõdetavad või mitte.

1.20. Selleks et tagada üldiste maksevõimevajaduste hindamiseks piisav alus, peab ettevõtja vajaduse korral käsitlema määratletud olulisi riske piisavalt laiaulatuslikes stressitestides või stsenaariumianalüüsides.

Suunis 8. Üldiste maksevõimevajaduste hindamise tulevikuperspektiiv

1.21. Ettevõtja peab tagama, et tema üldiste maksevõimevajaduste hindamine on tulevikku suunatud, arvestades vajaduse korral kas keskpikka või pikaajalist perspektiivi.

Suunis 9. Üldiste maksevõimevajaduste hindamise ja heaks kiitmise alused

- 1.22. Kui ettevõtjad kasutavad oma üldiste maksevõimevajaduste hindamisel Solventsus II direktiivis kehtestatud alustest erinevaid väärtuse hindamise ja heaks kiitmise aluseid, peavad nad selgitama, kuidas selliste erinevate väärtuse hindamise ja heaks kiitmise aluste kasutamine tagab ettevõtja konkreetse riskiprofiili, kinnitatud riskitaluvuspiiri ja tegevusstrateegia parema arvestamise, järgides samas äritegevuse kindla ja usaldusväärse juhtimise nõudeid.
- 1.23. Ettevõtja peab kvantitatiivselt hindama erinevate tunnustamise ja väärtuse hindamise aluste mõju üldiste maksevõimevajaduste hindamisele neil juhtudel, kui tema üldiste maksevõimevajaduste hindamisel kasutati Solventsus II direktiivis sätestatud erinevaid tunnustamise ja väärtuse hindamise aluseid.

Suunis 10. Regulaativsete kapitalinõuete järjepidev täitmine

- 1.24. Ettevõtja peab analüüsima, kas ta täidab pidevalt Solventsus II direktiivi regulaativseid kapitalinõudeid, ning hindamises tuleb käsitleda vähemalt järgmist:
- a) võimalikud tulevased olulised muutused ettevõtja riskiprofiilis;
  - b) ettevõtja omavahendite kvantiteet ja kvaliteet kavandatava tegevuse koguperioodil;
  - c) omavahendite koosseis tasemete lõikes ning kuidas see koosseis võib kavandatava tegevuse kestel lunastamise, tagasimaksmise ja lõpptähtaja tulemusel muutuda.

Suunis 11. Tehniliste eraldiste nõuete järjepidev täitmine

- 1.25. Ettevõtja peab nõudma, et ettevõtja aktuaarifunktsioon:
- a) annab sisendi, kas ettevõtja täidab järjepidevalt tehniliste eraldiste arvutamise nõudeid ja
  - b) tuvastab arvutamisel ebakindlusest tekkivad potentsiaalsed riskid.

Suunis 12. Kõrvalekalded solventsuskapitalinõude arvutamise aluseks olevatest eeldustest

- 1.26. Ettevõtja peab hindama, kas tema riskiprofiil kaldub kõrvale solventsuskapitalinõude arvutamise aluseks olevatest eeldustest ja kas kõrvalekalded on olulised. Ettevõtja võib esmalt teha kvalitatiivse analüüsi ja kui see näitab, et kõrvalekalded ei ole olulised, ei pruugi kvantitatiivne hindamine olla nõutav.

Suunis 13. Seos strateegilise juhtimisprotsessi ja otsuste tegemise raamistikuga

- 1.27. Ettevõtja peab arvestama oma riskide ja maksevõime hindamise tulemusi ning selles hindamisprotsessis saadud teavet vähemalt järgmises:
- a) oma kapitalijuhtimises;
  - b) oma tegevuse kavandamises;
  - c) oma tootearenduses ja -kujunduses.

Suunis 14. Sagedus

- 1.28. Ettevõtja peab oma riske ja maksevõimet hindama vähemalt kord aastas.

Suunis 15. Oma riskide ja maksevõime hindamise ulatus

- 1.29. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab koostama konsolideerimisgrupi oma riskide ja maksevõime hindamise nii, et see kajastaks grupi struktuuri ja selle riskiprofiili olemust. Konsolideerimisgrupi oma riskide ja maksevõime hindamises tuleb käsitleda kõiki olulisi riske, mis tulenevad grupi moodustavatest kõigist ettevõtjatest.

Suunis 16. Aruandlus järelevalveasutustele

- 1.30. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab saatma grupi järelevalve teostajale grupi oma riskide ja maksevõime hindamise järelevalvearuande. Grupi järelevalve teostajale saadetud grupi oma riskide ja maksevõime hindamise tulemusega dokument peab olema koostatud samas keeles kui grupi regulaarsed järelevalvearuanded.
- 1.31. Kui oma riskide ja maksevõime hindamise ühisdokument on koostatud, peab osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja tagama, et järelevalvekolleegiumi liikme või uue liikme taotluse korral esitatakse õigel ajal vastava taotluse esitanud liikmele sidusettevõtjat käsitleva oma riskide ja maksevõime hindamise teabe tõlge selle liikmesriigi ametlikku keelde.

Suunis 17. Üldistest maksevõimevajadustest tingitud grupi eripärad

- 1.32. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab nõuetekohaselt hindama grupi kõigi eririskide ja vastastikuste sõltuvuste mõju grupisiselt ning riskide ja vastastikuste sõltuvuste mõju üldistele maksevõimevajadustele. Arvestada tuleb grupi eripärasid ja asjaolu, et mõned riskid võivad grupi tasandil suurenedada.
- 1.33. Suunise 5 kohaselt peab osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja oma riskide ja

maksevõime iga hindamise aruande koostamisel lisama grupi oma riskide ja maksevõime hindamise aruandesse vähemalt kirjelduse selle kohta, kuidas üldise maksevõime hindamisel arvestati järgmisi tegureid:

- a) grupis võimalike kapitaliallikate määramine ning täiendava kapitali võimaliku vajaduse tuvastamine;
- b) kapitali kättesaadavuse, ülekantavuse või vahetatavuse hindamine;
- c) viited kapitali mis tahes kavandatud üleandmise kohta grupis, millel oleks oluline mõju grupi mis tahes ettevõtjale, ja selle tagajärjed;
- d) individuaalsete strateegiate kooskõlastatus grupis kehtestatud strateegiatega;
- e) eririskid, mis võivad grupile avalduda.

Suunis 18. Regulatiivsete kapitalinõuete järjepideva täitmisega seotud grupi eripärad

1.34. Suunise 5 kohaselt peab osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja oma riskide ja maksevõime iga hindamise aruande koostamisel lisama grupi oma riskide ja maksevõime hindamise aruandesse vähemalt kirjelduse selle kohta, kuidas regulatiivsete kapitalinõuete järjepideval täitmisel arvestati järgmisi tegureid:

- a) grupis omavahendite allikate ja täiendavate omavahendite vajaduse tuvastamine;
- b) omavahendite kättesaadavuse, ülekantavuse või vahetatavuse hindamine;
- c) viited omavahendite mis tahes kavandatud üleandmise kohta grupis, millel oleks oluline mõju grupi mis tahes ettevõtjale, ja selle tagajärjed;
- d) individuaalsete strateegiate kooskõlastatus grupis kehtestatud strateegiatega;
- e) eririskid, mis võivad konsolideerimisgrupile mõju avaldada.

Suunis 19. Oma riskide ja maksevõime hindamise ühisdokumendi erinõuded

1.35. Kui esitatakse taotlus Solventsus II direktiivi artikli 246 lõike 4 kolmanda lõigu kohaselt oma riskide ja maksevõime hindamise tegemiseks, peab osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja esitama konsolideerimisgrupi järelevalve teostajale järgmised andmed:

- a) loetelu ettevõtjatest, kelle Solventsus II direktiivi artikliga 45 nõutud individuaalhindamisi käsitletakse oma riskide ja maksevõime hindamise ühisdokumendis, sealhulgas tehtud valiku põhjendus;
- b) kirjeldus, kuidas nende ettevõtjate tasandil täidetakse juhtimisnõudeid ning eelkõige kuidas tüarettevõtjate haldus-, juhtimis- või järelevalveorganid osalevad hindamisprotsessis ja tulemuse heakskiitmises;

- c) oma riskide ja maksevõime hindamise ühisdokumendi ülesehituse kirjeldus, et konsolideerimisgrupi järelevalve teostaja saaks järelevalvekolleegiumi teiste järelevalveasutuste jaoks eraldada individuaalhindamised;
- d) vajaduse korral eraldi märges nõutavate tõlgete kohta, pöörates eritähelepanu ajastusele ja sisule.

Suunis 20. Kolmandate riikide seotud kindlustusandjate ja edasikindlustusandjate integratsioon

1.36. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab konsolideerimisgrupi üldiste maksevõimevajaduste hindamisse kaasama kolmandates riikides tegutsemise riskid sama järjekindlal viisil kui Euroopa Majanduspiirkonnas tegutsemise riskid, pöörates eritähelepanu kapitali ülekantavuse ja vahetatavuse hindamisele.

Järgimis- ja aruandluseeskirjad

1.37. Käesolev dokument sisaldab EIOPA määruse artikli 16 kohaseid suuniseid. Kooskõlas EIOPA määruse artikli 16 lõikega 3 peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et neid suuniseid ja soovitusi järgida.

1.38. Pädevad asutused, kes järgivad või kavatsevad hakata järgima käesolevaid suuniseid, peaksid lisama need asjakohasel viisil oma reguleerimis- või järelevalveraamistikku.

1.39. Pädevad asutused kinnitavad EIOPA-le, kas nad järgivad või kavatsevad hakata järgima käesolevaid suuniseid koos mittejärgimise põhjustega kahe kuu jooksul pärast tõlgete avaldamist.

1.40. Kui osutatud tähtajaks ei vastata, peetakse pädevaid asutusi aruandlusnõuetele mittevastavateks ja nendest teatatakse.

Läbivaatamise lõppsäte

1.41. Käesolevad suunised vaatab läbi EIOPA.